

Spomíname: Ivan Gajan

Osobnosť: Juraj Filas

Jazz: Nik Bärtsch

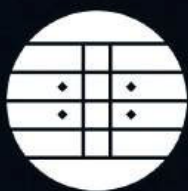
Hovory T s Lukášom Oravcom

Poviedka Vandy Rozenbergovej

Salome z roku 2030

Hudobný život
04/2025/R. 57

Dni starej hudby

**Bratislava,
Svätý Jur
6. – 15. 6. 2025**

PIATOK 6. 6. 2025 | 19:00 |

Koncertná sieň Klarisky

SOLLAZZO ENSEMBLE

Anna DANILEVSKAIA, umelecká vedúca

Leuven Chansonnier

skladby z unikátnej hudobnej
pamiatky z 15. storočia

NEDEĽA 8. 6. 2025 | 16:00 |

Kostol Svätej Trojice | Svätý Jur

MUSICA AETERNA

Peter ZAJÍČEK, husle, umelecký vedúci

Lenka KUSEDOVÁ MÁČIKOVÁ, soprán

**Duchovné árie a koncerty
piaristov z Podolíňa**

výber zo zbierky

P. F. Pankiewicz a S. Caecilia SchP

(novodobé premiéry)

STREDA 11. 6. 2025 | 19:00 |

Moyzesova sieň

Róbert ŠEBESTA, klarinety zn. Buffet Crampon

Ladislav FANČOVIČ, klavír zn. Bechstein

Úsvit klarinetového novoveku

Fantasiestücke, Sonate & Solo de Concours

R. Schumann, L. Magnier, C. Saint-Saëns,

N. Gade, P. Jeanjean, H. Rabaud

PIATOK 13. 6. 2025 | 19:00 |

Koncertná sieň Dvorana

Ewald DEMEYERE, čembalo

Host: Radka KUBÍNOVÁ, traverso

Hudba pre čembalo a traverso

J. S. Bach, flautové sonáty

a skladby pre sólové čembalo

SOBOTA 14. 6. | 19:00 |

Jezuitský kostol

LE NUOVE MUSICHE

Jakub MITRÍK, chitarrone, umelecký vedúci

Hilda GULYÁS, soprán

Jarmila VANTUCHOVÁ, alt

Matúš ŠIMKO, tenor

Tomáš ŠELC, barytón

Host: Peter ŠPIŠSKÝ, husle

Samuel Capricornus

Geistliche Harmonien I (1659)

kompletné uvedenie zbierky

SPRIEVODNÉ PODUJATIA:

6. 6. 2025 | Hudobné centrum |
prezentácia Leuven Chansonnier

14. – 15. 6. 2025 | Dom Albrechtovcov |
výstava výrobcov historických nástrojov

14. – 15. 6. 2025 | VŠMU | majstrovský kurz
s čembalistom Ewaldom Demeyerom

Obsah

- Koncerty**
- 2 VENI ACADEMY – Dom Albrechtovcov – Slovenská filharmónia – Slovenský rozhlas – Štátna filharmónia Košice – Konvergenzie – Allegretto Žilina...

- Auris interna**
- 3 Život je mystérium

- Z organového kokpitu**
- 4 Sumy, 13. apríl 2025

- Hudobné divadlo**
- 14 Temná Carmen (Riga)
16 Umelo inteligentná Salome (Riga)
18 Chovanščina: SFZ v Salzburgu
20 Lohengrin s Pavlom Bršlíkom (Dražďany)

- Spomíname**
- 22 Ivan Gajan v klavírnom nebi

- Osobnosť**
- 26 Učiteľ, kolega, priateľ (J. Filas)

- Jazz: rozhovor**
- 30 Hudba ako umenie patternov (N. Bärtsch)

- Jazz: seriál**
- 32 Hovory T: Od Clifforda Browna po Freddieho Hubbarda

- 36 **Recenzie CD**

- Poviedka**
- V. Rozenbergová: Absolventský

Editoriál

ANDREA SEREČINOVÁ

Koncerty, opera, spomienky na nedávne odchody i tie, ktoré už trochu preboleli, rozhovory s domácimi aj zahraničnými hudobníkmi, pohľady na súčasnosť a minulosť i trocha hudobnej fikcie – to je štvrté vydanie tohtoročného Hudobného života.

Za operou sme sa vydali nielen do mekky európskej festivalovej scény Salzburgu, kde na veľkonočnom festivale účinkoval Slovenský filharmonický zbor, ale aj do u nás málo reflektovaných končín, do Lotyšskej národnej opery v Rige. Michaela Mojžišová tam mala šťastie na dve inšpiratívne inscenácie. Náš kolega Robert Bayer cestoval do Drážďan, kde zaznamenal dojmy z debutu Pavla Bršlíka ako Lohengrina.

Nečakané úmrtie klaviristu Ivana Gajana začiatkom marca doslova paralyzovalo jeho kolegov a priateľov. Na významného interpreta a pedagóga spomína Silvia Adamová.

Slovenský skladateľ Juraj Filas prežil svoj profesionálny život v Prahe, a preto do veľkej miery mimo našej dostatočnej pozornosti. Dlh sa pokúšame napraviť textom jeho žiaka na pražskej HAMU Jana Duška, ktorý publikujeme pri príležitosti skladateľových nedežítých sedemdesiatin.

V apríli navštívil Bratislavu švajčiarsky jazzový klavirista Nik Bärtsch, s ktorým sme hovorili o jeho fascinácii vedou i východnými filozofiami. Seriál z dejín jazzovej trúbky pokračuje komentárom o hardbopovej ére v debate Juraja Kalásza s Lukášom Oravcom.

Spomalenie pri obľúbenom nápoji za zvukov príjemne suchotajúceho papiera opäť ponúka poviedka Vandy Rozenbergovej, písaná exkluzívne pre náš časopis...

Mesačník **Hudobný život**/
apríl 2025 vychádza
v **Hudobnom centre**
Michalská 10, 815 36 Bratislava
IČO 00 164 836

Zapísané v zozname periodickej
tlače MK SR pod ev. číslom
EV 3605/09

Redakcia: Šéfredaktorka: Andrea Serečinová (kontakt: andrea.serecinova@hc.sk, +421 2 20470420, 0905 643926), redaktori: Robert Kolář (robert.kolar@hc.sk), Jana Dekánková (jana.dekankova@hc.sk), Juraj Kalász (juraj.kalasz@hc.sk), externá redakčná spolupráca: Robert Bayer (robert.bayer@hc.sk), jazykové korektúry: Marcel Olšák, korektúry českých textov: Lucie Lukášová, grafická úprava: Peter Beňo

Distribúcia a marketing: Patrik Sabo (tel: +421 2 20470460, fax: +421 2 20470421, distribucia@hc.sk) • **Adresa redakcie:** Michalská 10, 815 36 Bratislava 1, www.hc.sk/hudobny-zivot/ • **Grafický návrh:** Pergamen Trnava • **Tlač:** ULTRA PRINT, s. r. o., Bratislava • **Rozširuje:** Slovenská pošta, a. s., Mediaprint-Kapa a súkromní distributéri • **Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty, alebo e-mail:** predplatne@slposta.sk • **Objednávky do zahraničia** vybavuje Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranicna.tlac@slposta.sk • **Objednávky na predplatné prijíma aj redakcia časopisu.** Používanie novinových zásielok povolené RPPBA Pošta 12, dňa 23. 9. 1993, č. 102/03 • **Indexové číslo** 49215. **ISSN** 13 35-41 40 (tlačené vydanie), **ISSN** 2729-7586 (online, pdf verzia) • **Obálka:** Záber z inscenácie Straussovej *Salome* v Rige (foto: Agnese Zeltina / Latvian National Opera) • **Názory a postoje** vyjadrené v uverejnených textoch nie sú stanoviskom redakcie. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne upravovať a krátiť objednané i neobjednané rukopisy. Texty akceptujeme len v elektronickej podobe. • **Vyhľadávať** v dátach uverejnených v tomto čísle môžete na adrese www.siac.sk

Koncerty

16. 2. 2025

Banská Bystrica, Cikkerova sieň
VENI ACADEMY

*Rudziński – Kurdybacha – Cardew –
– Ono – Riley*

Jubilejný 15. ročník edukačného projektu VENI ACADEMY, prebiehajúceho na pôde FMU AU v Banskej Bystrici, vyvrcholil už tradične spoločným koncertom jeho účastníkov – študentov a ich lektorov, ktorými tento rok boli Ronald Šebesta – klarinet, basklarinet, David Danel (CZ) – husle, Robert Kurdybacha (PL) – husle, Péter Tornay (HU) – viola, Tibor Feledi – syntezátor, Daniel Matej – dirigent, umelecký riaditeľ.

Koncert, nazvaný *IN C*, sa uskutočnil v rámci festivalu (Nová) Hudba na rázcestí. V tento večer Cikkerova sieň dýchala atmosférou 60. rokov minulého storočia v symbióze s mladistvým elánom medzinárodného študentského ansámblu. Rámcovali ho dve diela, na začiatku *Studium in C* (1964) Zbigniewa Rudzińskiego pod vedením poľského

dirigenta a skladateľa Roberta Kurdybachu a na záver dielo Terryho Reileya *In C* (1964) pod vedením Daniela Mateja.

Istá analógia východiskového momentu týchto diel poslucháčom umožnila vnímať rozdielnosť a individualitu kompozičných a interpretačných riešení, a tak VENI ACADEMY (možno nevedomky) preniesla edukačnú sémantiku aj na koncert. Kým Rudziński ponúka skôr štúdiu najrozmanitejších výrazových, rozsahových a dynamických možností jediného tónu c, Reiley predstavuje dramatické farebné harmonické putovanie.

Kurdybacha dokázal ansámbl nadchnúť, podarilo sa mu vytvoriť ilúziu symfonického znenia a dynamické kontrasty boli skutočne obrovské, rovnako ako agogické tvaroslovie rýchlych či pomalých segmentov v extrémnych polohách. Záverečná kóda, v ktorej interpreti ľubovoľne hrajú všetky ostatné tóny, okrem c, vyznela sebavedome a presvedčivo.

Dielo *Not Yet* R. Kurdybachu vzniklo priamo pre potreby tohtoročnej akadémie. Grafická partitúra obsahuje krátke notové útržky barokovej hudby, ale aj

D. Matej vedie súbor
VENI ACADEMY
Foto: J. Beráts

stranu, na ktorej vidno iba sivú farbu alebo tiež abstraktný výtvar umelej inteligencie. Bolo veľmi zaujímavé, ako sugestívne dokázal ansámbl prepojiť konkrétne tvary s tými abstraktnými a meniť timbre. Skladba kulminovala v mieste rozšantených „barokových“ figurácií, podporených rytmickým oslinatom na jednom tóne, ktoré sa postupne rozplynulo, a zvuk ansámblu sa ponoril do sivej farby.

Výber z rozsiahleho diela Cornelia Cardewa *Treatise* a dve skladby Yoko Ono, *Piece for Nam June Paik no. 1* a *Water Talk*, reprezentujúce hnutie Fluxus, otvorili subtilnejšiu a neurčitejšiu vnútornú časť koncertu. *Treatise* predstavuje 197 strán grafického zápisu a o partitúre sa hovorí ako o najdokonalejšie nadizajnovanej vôbec – alebo, naopak, ako o geste zúfalstva. Nenájdeme v nej žiadne autorove usmernenia k spôsobu realizácie, dielo ostáva maximálne otvorené. Farebné „machule“ vznikali a mizli prirodzene, čas plynul, resp. tiekol v tempe „reči vody“ a v istom momente sa aj interpreti „roztekli“ do priestoru, aby

Bolo veľmi zaujímavé, ako sugestívne dokázal ansámbl prepojiť konkrétne tvary s tými abstraktnými.